

Manmohan Singh v. Sat Narain etc. (Sodhi, J.)

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ ਜੇ.

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸਤਿ ਨਰਾਇਣ ਆਦਿ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1970 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 465

2 ਦਸੰਬਰ 1970

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (V of 1908)— ਧਾਰਾ 115 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 1 ਨਿਯਮ 10— ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼— ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਸ਼ੋਧਨ— ਜਦੋਂ ਝੂਠ — ਆਰਡਰ 1 ਨਿਯਮ 10 — ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ — ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 1 ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਇੱਕ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਕੋਂਦਰਿਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਏ. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਵਿੱਚ "" ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਮਨਘੜਤ, ਵਿਗੜੀ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀ ਰਕਮ। ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਉੱਚ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ। (ਪਰਾ ੫)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 1 ਨਿਯਮ 10 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਵੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਜਾਂਚ ਦੇ

ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੂਟ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਦਈ *ਡੋਮਿਨਸ ਲਿਟਸ* ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਾ ਜੋੜਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗੀ।

ਇੱਕ ਠੋਸ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੫)।

1st ਕਲਾਸ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਸਿਤੀ 26 ਮਈ, 1970 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਆਰ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸੂਟ ਵਿੱਚ.

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਮ.ਐਮ.ਪੀ ਉੱਛੀ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ।

ਐੱਚ.ਐੱਲ. ਸਰੀਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਚ.ਆਰ.ਐਸ.ਓਧੀ, ਜੇ.-**(1)** ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 115, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਆਰ. ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਲੰਦੂਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਦਈ ਵੀ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹੈ।

(2) ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉੱਤਰਦਾਇਕ 1 ਸਤ ਨਰਾਇਣ ਨੇ 13 ਜੂਨ, 1964 ਨੂੰ ਮੁਦਈ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਲਾਲਾਬਾਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਪਲਾਟ ਨੂੰ 1000000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। 5,500 ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁ. ਉਸ ਨੂੰ 4,500 ਨਕਦ ਰੁਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹੋਏ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ

ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪਲਾਟ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਤ ਨਰਾਇਣ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿਚ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਪਰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 27 ਦਸੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ, 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1968 ਨੂੰ, ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹੀ ਸੰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਆਰ. ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। 5,500 ਹੈ।

(3) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸਤ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਨੇ 13 ਜੂਨ, 1964 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੇਚਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ 26 ਫਰਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਆਰ. ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਆਰਡਰ 1, ਨਿਯਮ 10, ਧਾਰਾ 151, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 2'5 ਦਸੰਬਰ, 1969 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਝਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 26 ਮਈ, 1970 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 2 ਵਜੋਂ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਧਿਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਉਹ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(4) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(5) ਬਚਾਅ ਪੱਖ 2 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਮਿਸਟਰ ਐਚ ਐਲ ਸਰੀਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਧ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਜ਼ੀਆ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੀ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨਵਰ ਬੇਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਚੌਥੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਚਤੁਰਵੇਦੀ (2), ਅਤੇ ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਢੌਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਰੂਤੀ ਹਰੀ ਜਾਧੇ ਅਤੇ ਹੋਰ (3)। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਜ਼ੀਆ ਬੇਗਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 1 ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਇੱਕ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਮਨਘੜਤ, ਵਿਗੜੀ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਭਿਆਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 886
- (2) ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 492.

*

- (3) ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 153.

ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮਤਾ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 1 ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਧਿਰ ਕੌਣ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਜ਼ੀਆ ਬੇਗਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਹਿੱਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ"। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਫਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਜੋੜਨ ਨਾਲ, ਅਸਲ ਸੂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ . ਆਰਡਰ 1 ਨਿਯਮ 10 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਵੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ

ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਕਾਇਆ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੁਝ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਅਰਥਾਤ ਕਿ ਮੁਦਈ *ਡੋਮਿਨਸ ਲਿਟਸ* ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਫਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਚਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਅਸਮਰੱਥ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਕਾਇਆ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਠੋਸ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(6) ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ' Eof: ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮਝੌਤਾ ਵੀ ਉਸੇ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਆਸਰਿਤ 2 ਜੋ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਉਸੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਉਸ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ-ਹਿਤ-ਹਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ 2, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ।

(7) ਮਿਸਟਰ ਆਈ ਸਰੀਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ 21 ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ

ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਹੀ ਧਿਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਰਦਾਰ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਤਾ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਵਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਹਾਬੀਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਹਟਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (5)। ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰ ਦੀ ਝਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟਾਈਟਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ - ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੇਟੇ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਾਦਾ ਝਗੜਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਸਤਿ ਨਰਾਇਣ ਆਦਿ। (ਸੋਢੀ, ਜੇ.)

(4), ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (5) ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਉਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੇਲ-ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਇ ਸਾਹੂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਬ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਪੂਰਵ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਕੋਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ

ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

(8) ਐਡ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(9) ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਹੀ ਪਾਰਟੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਤੰਤਰ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ।

(10) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਆਰ. ਅਗਰਵਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 2 ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

(4) ਏਆਈਆਰ 1929 ਕੈਲ. 667

(5) ਏਆਈਆਰ ਆਈ 960 ਪਟਨਾ 235

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

